

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Niemce. — Dania. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Montenegro. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 8. października. Jego Excelencya c. k. minister sprawiedliwości mianował uchwałą z dnia 15. września r. b. l. 10.379 w obrębie Lwowskiego wyższego sądu krajowego adwokatami: pomocniczego referenta przy galicyjskiej c. k. prokuraturze finansów Doktora praw Juliusza Czaderskiego i koncypienta adwokatury Dra Leona Witz obydwóch w siedzibie c. k. sądu obwodowego w Samborze; tudzież koncypienta adwokatury Doktora praw Waleryana Waygarta w siedzibie c. k. urzędu powiatowego w Jarosławiu Nowo mianowani adwokaci złożyli dnia 8. października r. b. w tutejszym c. k. wyższym sądzie krajowym przepisana przysięgę, co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Lwów, 28. września. Uchwałą c. k. galicyjskiej organizacyjnej komisji krajowej mianowani są kancelistami przy mieszanych urzędach powiatowych we lwowskim okręgu administracyjnym: Mandataryusze: Józef Nowicki do Zabłotowa, Eugeniusz Koblanski do Mikołajowa, Felix Wojnarowski do Stryja, Jan Parys do Sokala, Jędrzej Białkowski do Tłumacza, Józef Kowalski do Kossowa, Wincenty Körner do Uhnowa, Ignacy Czerkawski do Dubiecka, Józef Malty do Winnik, Hiacynt Niżankowski do Skalatu, Marcelli Bieliński do Sokala, Felicyan Chromiński do Drohobycza, Jan Sawicki do Medenic, Marcin Kadzielski do Buska, Felix Sierpiński do Budzanowa, Ignacy Sieliński do Przemyślan, Erazm Rubaszewski do Horodenki, Mikołaj Łotocki do Tlustego, Tytus Bogdanowicz do Lubaczowa, Marcelli Borzemski do Zbaraża, Stanisław Starczewski do Husiatyna, Karol Bastyen do Mikuliniec, Romuald Ostrowski do Zażozie, Sylwester Zahaczewski do Ustrzyk dolnych, Henryk Haralewicz do Dubiecka, Antoni Majewski do Zborowa, Konstanty Żurukowski do Cieszanowa, Bazyli Studziński do Zbaraża, Jan Demiński do Turki, Piotr Myszkowski do Kulikowa, Ignacy Martini do Kałusza, Karol Błażowski do Jazłowa, Jan Mrówczyński do Rohatyna i Michał Moyszewicz do Mikuliniec; magistratualny referent pomocniczy Jerzy Bojkiewicz do Bolechowa; mandataryusze: Michał Illukiewicz do Czortkowa, Antoni Angielczykowski do Czortkowa, Jan Wysocki do Horodenki, Wincenty Łukowski do Sądowej Wiszni, Alexander Krymski do Tyśmienicy, Jakób Herbst do Podhajec; magistratualny referent pomocniczy Leon Karszniewicz do Sołotwiny; mandataryusze: Hipolit Soniewicki do Grzymałowa, Józef Kraus do Kozowy, Mikołaj Przeorski do Sanoka, Alojzy Trauzel do Rawy, Jan Wandynski do Kopyczyniec, Erazm Wnorowski do Delatyna, Paweł Wierzbianski do Kamionki strumiłowej, Ernest Michalewski do Nadworny, Kornel Ostrowski do Medynia, Filip Wanyura do Złotnik, Ferdynand Lityński do Manasterzyk; cywilny strażnik policyjny Józef Kurmanowski do Bursztyna; mandataryusze: Franciszek Solecki do Kopyczyniec, Jędrzej Kościelicki do Gródka, Ignacy Kaszycki do Żurawna; dyurnista Jan Fiescher do Kołomyi; pisarz kameralny Karol Kallaus do Kałusza; węgmajster Ferdynand Hermann do Dobromila; kwieskowany c. k. nadzorca więzienia Tomasz Steininger do Staregomiasta; aktuaryusze sądowi: Kajetan Łozicki do Kałusza i Wojciech Kieta do Peczenizyna; nauczyciel klasy elementarnej Franciszek Harhalewicz do Niżankowic; mandataryusze: Józef Stubczakowski do Kut, Antoni Hüchel do Starejsoli, Antoni Dobrowolski do Niemirowa, Antoni Piatkowski do Mościsk, Seweryn Kłoskowski do Bolechowa, Jakób Dzierżyński do Kałusza, Jan Czaykowski do Jaworowa, Tomasz Wilczek do Niżankowic, Sylwester Miratynski do Radymna, Leopold Stroner do Komarna, Leon Giszicki do Boryni, Franciszek Dziwiński do Złotnik, Wincenty Bajewski do Kołomyi, Szymon Demianowski do Buczacza, Alexander Korotkiewicz do Zborowa; aktuaryusz magistratualny Apoleon Mokrzycki do Tyśmienicy; mandataryusze: Jan Schmutz do Buczacza, Franciszek Niedzielski do

Liska, Stanisław Granatowski do Turki, Józef Bojarski do Buczacza, Józef Gina do Borszczowa, Antoni Orzelski do Gwoźdźca, Felix Lichtblau do Dobromila, Jędrzej Curkowski do Zażozie, Paweł Krasnodębski do Bohorodeczan, Antoni Brzuszkiewicz do Skalatu, Jan Skórski do Baligrodu, Karol Barthelmi do Zażozie, Franciszek Witkowski do Sieniawy, Tomasz Pajak do Rymanova, Antoni Lipczyński do Zbaraża, Piotr Krzyżanowski do Rudek, Leopold Drohomirecki do Mikołajowa, Marcelli Trzetrzewiński do Rymanova, Leon Piotrowski do Grzymałowa, Stanisław Czapranski do Rudek, Jan Dobrowolski do Komarna, Jędrzej Kwiatkowski do Buczacza, Karol Niementowski do Wojniłowa, Jędrzej Buczyński do Kozowy, Marcelli Dychdalewicz do Krakowca, Ignacy Zuremba do Śniatyna, Filemon Szemelowski do Rymanova, Jakób Lesiecki do Cieszanowa, i Erazm Gąsiorowski do Iłrowic, kancelista magistratualny Jan Dwornikiewicz do Stryja, akcesista magistratualny Leonhard Jaworski do Kamionki strumiłowej, kanceliści magistratualni Adolf Okuniewicz i Feliks Kasprzycki do Jarosławia, rewizorowie policyi Stanisław Krużlewski do Kołomyi i Władysław Ecsedy do Jarosławia, kancelista magistratualny Jan Dobrzański do Sanoka, rewizor policyi Konstanty Leiterer do Stryja, respicyent straży finansowej Fryderyk Mierzwinski do Trembowli, rewizor policyi Grzegorz Balicki do Rożniatowa, częściowy rewizor policyi Antoni Kramer do Buska, substytuowany kontrolor kasy miejskiej Soter Narajowski do Rohatyna, kancelista magistratualny Alojzy Ellnain do Doliny, aktuaryusz magistratu Antoni Pakowski do Tyśmienicy, pisarz urzędu landwójtowskiego Józef Lubczak do Mikołajowa, kasjer miejski Franciszek Chodacki do Jaworowa, kancelista magistratualny Julian Makarski do Bohorodeczan, akcesista magistratualny Jan Zytikiewicz do Tłumacza, kancelista magistratualny Maxymilian Dyonizy Zawadzki do Janowa, rewizor policyi Edward Grenso do Bolechowa, kontrolor kasy miejskiej Jan Wierzejski do Śniatyna, substytuowany kasjer miejski Cestyn Zbierschowski do Mościsk, kasjer miejski Franciszek Kulinski do Kozowy, kancelista magistratualny Franciszek Peitscher do Halicza, praktykanci urzędu obwodowego Piotr Ciesielski do Peczenizyna, Anaklet Gotkowski do Staregomiasta, Szymon Izewski do Czortkowa, Henryk Hasslinger do Sanoka, Justyn Malanowski do Liska, Ludwik Zawadzki do Sieniawy, Wawrzyniec Pelz do Żółkwi, Jan König do Zaleszczyk, Jan Klipunowski do Sołotwiny, Jan Franciszek Nowosielski do Medenic i Deodat Krzysztofowicz do Jarosławia, były mandataryusz a obecnie dyurnista Waleryan Agopsowicz do Podhajec, mandataryusze: Ignacy Heller do Rożniatowa, Teodor Kiss do Dubiecka, Jan Dzierzkowski do Żurawna, Jan Hapanowicz do Budzanowa, Wojciech Dobrowolski do Wielkich Mostów, Jan Zaleski do Wielkich Mostów, do dyspozycyi będący kalkulant urzędu obwodowego Franciszek Opielowski do Radymna — mandataryusze Stanisław Bilecki do Sieniawy, Tadeusz Korzeniowski do Manasterzyk, Michał Biliński do Kossowa, Jan Klimkiewicz do Gwoźdźca, Józef Berzewski do Husiatyna, Jakób Mrazek do Skolego, Jan Retzer do Lubaczowa, Alojzy Bieschik do Ustrzyk dolnych, Piotr Wronski do Sądowej Wiszni, Franciszek Jaroszyński do Uhnowa, Wiktor Hordziejowski do Krakowa, Maurycy Niementowski do Tlustego, Felix Postępski do Tręboli, aktuaryusz komisji uwolnienia od ciężarów gruntowych Leon Skrowaczewski do Turki, mandataryusze: Sylwester Jaguszowski do Chodorowa, Józef Farmakowski do Bursztyna, Karol Scurmiak do Łopatyna, Szczepan Hamulinski do Skalatu, były mandataryusz a terażniejszy dyurnista Felix Dulikiewicz do Podhajec, mandataryusze: Jan Marszałek do Rohatyna, Juliusz Moor do Drohobycza, Adolf Żebrowski do Rawy, Antoni Marcelli Skibiński do Chodorowa, Jan Doboszyński do Podbuża, Honorat Kraśnianski do Mielnicy, Edmund Hadziewicz do Dobromila, aktuaryusz magistratu Alexander Czapliski do Jaworowa, kanceliści magistratualni Jan Dumański do Kossowa i Józef Myszkowski do Belza, akcesista magistratu Władysław Astanowicz do Dubiecka, protokolista kameraryi miejskiej Wincenty Teichmann do Rohatyna, rewizor policyi Bazyli Kocko do Drohobycza, prow. kasjer miejski Władysław Pohorecki do Starosoli, kanceliści magistratualni: Kajetan Wasniewski do Tręboli i Teodor Malinowski do Żółkwi, akcesista magistratu Franciszek Bakowski do Rawy, kanceliści magistratu Józef Kaliszewski do Sokala i Józef Bielewicz do Bolechowa, rewizorowie policyi Seweryn Kurmanowski do Brzozowa i Adam Zoeller do Kut, prowizor. kontrolor kasy miejskiej Bazyli

Sielecki do Horodenki, praktykanci magistratu *Jerzy Mysztański* i *Alexander Wojnarowski* do Delatyna, mandataryusze *Józef Birkenmayer* do Radymna, *Agaton Spittal* do Radziechowa, *Dyonizy Borysiewicz* do Lubaczowa, *Edward Szybalski* do Łąki, *Alexander Bytczyński* do Wojniłowa, *Kwiryn Kapuściński* do Chodorowa, *Stanisław Bernhard* do Belza, *Józef Gromnicki* do Liska, *Maurycy Pilecki* do Skalatu, *Szczepan Golebiowski* do Medyna, *Hieronim Zdrowiecki* do Bóbrki, aktuaryusz dominikalny *Leon Hanasiewicz* do Baligrodu, mandataryusze *Marcin Szosko* do Nadworny, *Henryk Hołynski* do Obertyna, *Marcin Dabrowski* do Tlumacza, aktuaryusze dominikalni *Bazyli Rogocki* do Czortkowa i *Szymon Bekierski* do Borszczowa, mandatarzusz *Ignacy Fangor* do Skolego, były aktuaryusz dominikalny a terażniejszy dyurnista *Ferdinand Michanowich* do Birczy, mandataryusze *Józef Dobięcki* do Sadowej Wiszni, *Zygmunt Marcinkiewicz* do Borszczowa, *Felix Brzeziński* do Szczerca, *Jan Tuszyński* do Borszczowa, *Alexander Donicht* do Sokala, *Piotr Leon Ciecierski* do Podbuza, *Józef Konstantyn Żuk-Rybicki* do Kopyczyniec, *Jakób Szwedzicki* do Borynia, *Antoni Oborski* do Buska, aktuaryusz justycyaryatu *Antoni Białowus* do Szczerca, mandataryusze *Józef Krzyskowski* do Oleska, *Albin Malinowski* do Nadworny, *Franciszek Drzewicki* do Mielnicy, *Ludwik Witwicki* do Brzezan i *Franciszek Singer-Wysogórski* do Borszczowa, dyurnista *Karol Kollek* do Łąki, feldwebel *Wilhelm Łopatynier* do Bukowska, inwalidzi patentalni i dyurniści *Jan Bürgel* do Obertyna, i *Emeryk Eberstein* do Kulikowa, dyurnista *Mikołaj Popiel* do Czortkowa, *Franciszek Backhaus* do Peczenizyna, *Piotr Petrowicz* do Drohobycza, *Tadeusz Chądzyński* do Birczy, mandataryusz *Józef Dómein* do Birczy, były kadetqua-feldwebel a teraz dyurnista *Wojejech Führer de Sonenfeld* do Nadworny, dyurniści *Maciej Lucek* do Lutowiska i *Józef Wilczek* do Glinian, aktuaryusz dominikalny *Jakób Fiałkiewicz* do Lubaczowa, kancelista magistratualny *Józef Swaryczyński* do Halicza, dyurniści *Jędrzej Olexy* do Stryja, *Ludwik Laurosiewicz* do Skolego, *Łucyan Bytczyński* do Lutowiska, aktuaryusz dominikalny *Felix Truszkowski* do Bukowska, dyurnista *Ludwik Schnitzler* do Brzozowa, mandataryusz *Wiktor Śliwiński* do Brzozowa, dyurniści *Alexander Strzałkowski* do Janowa, *Gabryel Semenowicz* do Łopatyna, *Adolf Weber de Ehrenzweig* do Bóbrki, *Jan Putiatycki* do Sanoka, aktuaryusz dominikalny *Marcel Truszkowski* do Liska, dyurniści *Albin Kulikowski* do Turki i *Jan Ortwein de Molitor* do Dobromila, nakoniec będący do dyspozycji woźny gubernialny *Grzegorz Jetschin* do Komarna.

Lwów, 4. października. Mieszkaniec i kupiec lwowski *Leo Schaffel* poświęcił na rzecz lwowskiego instytutu ciemnych obligacyę pożyczki narodowej ddtó. 31. sierpnia 1854 l. 3104 D. 1. na dwadzieścia reńskich m. k. wraz z kuponami procentów od 1. stycznia 1856 aż do 1. stycznia 1871 i z talonem.

Datek ten podaje się wraz z podzięką dobroczynnemu dawcy, do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Zaraza bydła. — Najnowsze przeprowadzenie finansów. — Kolej oświęcimska i krakowska.)

Lwów, 8. października. Według urzędowych raportów nadesłanych w drugiej połowie przeszłego miesiąca, pojawiła się znów zaraza na bydło w 2 miejscach obwodu Czortkowskiego, 1 Tarnopolskiego, 3 Złoczowskiego i 2 Żółkiewskiego, zatem z końcem rzeczonoego miesiąca pokazało się w obwodzie Czortkowskim 9, w Tarnopolskim 2, w Złoczowskim 3, a w Żółkiewskim 7, razem 21 miejsc dotkniętych zarazą w administracyjnym okręgu Lwowskim.

W 21 miejscach liczących 8311 sztuk bydła, zachorowało zaś po koniec przeszłego miesiąca 1101 sztuk na zarazę, z których 216 już wyzdrowiało, 761 odeszło, 4 zabito, a 120 w chorym stanie pozostało.

— „Litogr. koresp. austr.“ z d. 6. października pisze:

Wiadomo, że administracya finansów oświadczyła dyrekeji banku, jako udzielane państwu zaliczki mają być umorzone oddaniem domenów państwa w wartości szacunkowej 155 milionów złr. i że bankowi nadaje się prawo powolnej wyprzedazy tych dóbr. Równocześnie upoważniono bank do emisji akcji w kwocie 20 milionów reńskich w srebrze dla założenia banku hipotecznego.

Nikt nie zaprzeczy, że tem przeprowadzeniem finansów usuną się obecne trudności w sposób, który ani administracyi państwa ani banku, ani ogółu nie zagnęli do ofiar dotkliwych i zapobieży mianowicie nietylko wszelkiemu nadwężeniu stosunków kredytowych i handlowych, lecz usunie także konieczność dalszych oparacyi.

Wydane papiery bankowe mogą po uchwaleniu potrzebnych postanowień uważane być za dostatecznie ufundowane; bo z zapasem gotówki banku złączy się oddana mu wartość realna i będzie reprezentować wielką całość, majątność gruntową w takiej objętości, w jakiej ją nie posiada żadne inne podobne przedsiębiorstwo.

Przydzielenie bankowi sprawy hipotecznej jest w każdym względzie stosowne i pożyteczne, gdyż publiczność wygląda z upragnieniem ożywienia nadwątlonego kredytu realnego, a ważność jego jest tak widoczna, że nie potrzeba bliższego w tym względzie rozbioru.

Kapitał 20 milionów reńskich w srebrze przeznaczony na założenie funduszu hipotecznego pomnoży znacznie obecny zapas gotówki banku. Właśnie w rękach banku rozwinąć się może sprawa

hypotekarna z największem bezpieczeństwem dla wszystkich uczestników zwłaszcza przy pomocy odpowiedniego spóldziałania wszystkich żywołów kredytu, jakie ma do dyspozycyi.

Wielkie bezpieczeństwo, jakie podają sprawy hipoteczne, nie omieszka z drugiej strony popierać i ustalać czynności bankowe w ogóle i nadać instytutowi bankowemu charakter największej pożyteczności.

Bank ukonsolidowany w swych finansowych stosunkach z państwem zajmie odtąd jako regulator całego kredytu austriackiego stanowisko, które odpowie zupełnie jego zaszczytnej nazwie banku narodowego.

— Na Oderbersko-oświęcimskiej przestrzeni kolei żelaznej znacznie się regularna jazda na próbę d. 15. b. m. Otwarcie tej kolei nastąpi w listopadzie. Rozpoczęta ze strony wys. administracyi budowa kolei między Oświęcimmem i Trzebinią postąpiła już tak dalece, że już w tym roku nastąpi z pewnością bezpośrednia komunikacya kolei północnej z Krakowem.

Hiszpania.

(Kortezy uchwalają ustawę rekrucką. — Manifestacye przychylnie sprawie sprzymierzonej. — Bal publiczny. — Potoczne.)

Madryt, 2. października. Na posiedzeniu Kortezów nietoczyło się nic ważnego. — Komisya reformy celnej przypuszcza mieszane z bawełną tkaniny bez obliczania nici. — Cholera znacznie się zmniejszyła; pogłoski o przesileniu ministeryalnem są mylne. — Manifestacye z okazji wzięcia Sebastopola nie ustają. Jenerał San Miguel przyjął publiczną deklaracyę przewodnictwa balu, jenerał Dulce oświadczył się także i podpisał 500 realów. Król i Królowa stoją na liście subskrypcyjnej między pierwszymi. Na pierwszych posiedzeniach Kortezów będzie zapewne kwestya przymierza przedmiotem rozpraw.

Depesza telegraficzna z Madrytu z d. 3. października tak opiewa: Na dzisiejszem posiedzeniu Kortezów odczytano ustawę rekrucyjną na r. 1856, która wyznacza stan armii w liczbie 70.000 ludzi. Potem przyzwoliły Kortezy przypuszczać zbiegów politycznych na terytoryum hiszpańskie.

Anglia.

(Pogłoska o odwołaniu z Konstantynopola Lorda Stratford.)

Dziennik „*Dresdner Journal*“ otrzymał z Londynu następującą depeszę telegraficzną: Odwołanie posła angielskiego w Konstantynopolu, lorda Stratford de Redcliffe, sprawdza się. Następca jego lord Elgin.

Francya.

(Poczta paryska. — Cesarstwo odwiedzają wystawę. — Szkolne narady administracyjne. — Pożary w okolicy Paryża. — Moneta bronzowa.)

Paryż, 5. października. Jego Mość Cesarz był dziś dwa razy na wystawie. Rano zwiedzał galerye wystawy w towarzystwie jenerała Canrobert. Wieczór po godzinie czwartej Cesarz przybył z Cesarzową, która od czasu swego odjazdu do Biaritz nie była w pałacu wystawy. Przybywszy do pałacu, wsiadła do małego wózka i przejeżdżała się wzdłuż wszystkich galeryi. Publiczność witała Cesarstwo z uniesieniem. Na miejsce jenerała Mac-Mahon, który objął komendę korpusu rezerwy, mianowany został jenerał Vinoy. — Minister nauk publicznych wezwał do Paryża rektorów akademii dla naradzenia nad niektórymi kwestyami administracyjnymi.

Donoszą o częstych pożarach w okolicy Paryża, i zrobiono uwagę, że najczęściej się palą budynki ze zbożem.

— W mennicach tutejszych zajmują się gorliwie wybijaniem monety bronzowej, a dawne pieniądze miedziane wychodzą powoli z obiegu. Mennica w Strassburgu wybiła już monety bronzowej w sumie 4,500.000 franków.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 5. października. Król i familia królewska wyjechali dziś rano ze świtą z zamku Laeken, by odprowadzić kolejną żelazną królowę *Maryę Analię* i księstwo Montpensier. Królowa udaje się z rodziną na Niemce do Savony niedaleko Genuy, gdzie myślą przepędzić część zimy. Księstwo Nemours odjechali już przed kilkoma dniami.

Niemce.

(Pogłoska o zmianie prezydenta przy sejmie związkowym wątpliwa.)

Z Berlina piszą z 4. października: Dziennik tutejszy *Börsen Ztg.* donosi, że mianowanie hrabi *Rechberg'a* prezydialnym posłem związkowym oznajmiono już urzędownie niemieckim państwom związkowym, i że między Prusami i Austryją stanęła co do dalszego rozpoznawania kwestyi orientalnej na sejmie związkowym ugoda, ażeby i po nowem otworzeniu posiedzeń sejmu związkowego sprawy tej nie rozpoczynano. Zasiągnięliśmy bliższych w tej mierze informacyi, lecz powyższe doniesienie dziennika „*Börsen Ztg.*“ nie sprawdza się w zupełności. Wprawdzie zajmują się dzienniki publiczne od dawniejszego już czasu zapowiedzianą zmianą osób w zastępstwie Austrii przy związku niemieckim, lecz urzędowych doniesień o tem potąd jeszcze nie było. Równie też nie było i negocyacyi dyplomatycznej między Prusami i Austryją co do rozpoznawania kwestyi orientalnej na niemieckim sejmie związkowym.

Dania.

(Król nadał sankcję konstytucyj.)

Kopenhaga, 3. października. J. M. Król podpisał dnia wczorajszego w zamku Eremitage na posiedzeniu tajnej rady państwa cały zarys konstytucyj i ustawę względem wyborów do zgromadzeń walnych.

Szwecya.

(Rozruchy robotników.)

Rozruchy robotników w Szwecyi szeregają się coraz bardziej. Tak między innymi donoszą z Wisby, stolicy wyspy Gottland, że na dniu 16. i 17. z. m. (w niedzielę i poniedziałek) wszczynali rozruchy robotnicy tamtejsi, chcąc wymusić niższe ceny zboża, zakaz wywozu i przekupstwa itp. Użyte ze strony władz środki ostrożności zapobiegły gwałtownemu wybuchowi. Nastąpiły liczne aresztacje.

Królestwo Polskie.

(Przeład soli w ilości polubownej.)

Według doniesień z **Warszawy** z 2. października wyszło rozporządzenie namiestnictwa warszawskiego, że magazyny solne, którym zabraniano rozkazem z 29. grudnia r. z. sprzedawać więcej nad 30 pudów soli naraz, otrzymały teraz pozwolenie reskryptem z 30. września r. b. do sprzedawania soli w ilości polubownej.

Rosya.

(Założenie dwóch akademii wojskowych. — Liczenie służby w załodze sebastopolskiej.)

Independance belge donosi: Ukazem cesarskim, ogłoszonym w Petersburgu dnia 28. września, nakazano założenie dwóch akademii wojskowych dla inżynierów i artylerji. Oprócz tego zawiera ten ukaz potwierdzenie dekretu nakazującego, że każdy dzień i każdy rok służby załogi sebastopolskiej liczony być ma za dwaście.

Montenegro.

(Pogrzeb byłego władcy Czernogórców.)

Cattaro, 23. września. Dnia 8. b. m. odbyło się pogrzebanie zwłok byłego władcy Czernogórców na szczycie góry Lowcen. Był to wspaniały obchód, na którym było kilka tysięcy osób. Ojciec zmarłego starzec w wieku lat 106, jechał na koniu za ciałem.

Turcya.

(Postanowienia względem budżetu państwa otomańskiego. — Upominek Sultana marszałkowi Pelissier.)

Turecka gazeta rządowa ogłasza sankcyonowane ze strony Sultana postanowienia względem budżetu rocznych dochodów i wydatków państwa otomańskiego. Budżet musi być co roku na nowo układany i potwierdzany ze strony Sultana. Stałe wydatki dzielą się na dwie kategorie, z których jedna obejmuje specjalne wydatki każdego ministerjum, druga zaś ogólne wydatki ministerjum finansów.

Wydatki pierwszej kategorii obejmują listę cywilną, koszt utrzymania armii lądowej i morskiej, floty, arsenałów itd., place urzędników sądowych, koszt utrzymania świętych miast Mekki i Medyny, place urzędników rozmaitych ministerjów, wydatki na budowlę publiczną i na szkoły. Do drugiej kategorii należą prowizye od rozmaitych długów państwa i utrzymanie kasy rezerwowej na potrzeby nadzwyczajne. Stałe dochody dzielą się także na dwie klasy stałych i niestałych podatków. Do pierwszej należą jednak także podatek majątkowy i dochodowy, podatek wojskowy; dochody z dóbr koronnych i kopalni. Druga klasa obejmuje dochody celne, dziesięciny, dochody z tax, należności stęplowych i kontraktowych.

Rok administracyjny zaczyna się z d. 1. marca; budżet jednak musi być przedłożony wysokiej Porcie już d. 1. stycznia, a potem radzie tanzymatu. Dalsze konferencye muszą być tak uregulowane, ażeby budżet na tydzień przed 1. marca opatrzony sankcją cesarską był podany do wiadomości publicznej.

Bez wyraźnego rozkazu Sultana nie wolno funduszków jednemu departamentowi przydzielonych używać na rzecz innego departamentu. Przewyżki także tylko za przyzwoleniem Sultana mogą być użyte na cel inny niż pierwotnie oznaczony. Z wyjątkiem sultańskiego skarbu prywatnego muszą ministrowie składać rachunki ze wszystkich innych funduszków.

— Sultán przesłał marszałkowi Pelissier przez swego adjutanta Sepher Beya bardzo kosztowny pałasz honorowy; także inni znakomitsi generałowie francuscy, tudzież Simpson i La Marmora mają otrzymać kosztowne dary.

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Ruch i czynność floty i wojsk lądowych. — Domysły dalszych działań wojennych. — Jenerał Mac-Mahon dowódca korpusu rezerwy. — Dobra otucha w armii.)

Gazeta wojskowa pisze: Doszło nas kilka korespondencyi z morza czarnego. Chociaż powietrze było d. 26. b. m. jeszcze bardzo burzliwe i musiano wstrzymać wysłanie chorych i rannych do Bosforu, flota jednak rozwija największą czynność. Na pokładzie okrętów wysyłają większe masy wojsk z Bosforu do Warny (legię Viviana w sile 13 000 ludzi) z Kamieszy do Eupatoryi, z Bałakławy, Kerezu i Warny do Batum i t. d. Do bułgarskich, rumelskich i małoazyatyckich portów zawijają po kilkaset okrętów, nabierają ładunki żywności drzewa i bydła dla rozmaitych armii i dostawiają na miejsce przeznaczenia.

A obrot ten na gościńcu wodnym między Azją i wschodnią Europą jeszcze więcej się ożywi, gdy armia Omera Baszy, która ma liczyć 45—50.000 ludzi, wyląduje w Batum. Wątpią czyli Serdar otworzy w tym roku kampanię w małej Azji; nim armia będzie zdolna do działania, upłynie jeszcze cztery tygodni, a potem będą gościńce w Kars już nie do przebycia. Czyli twierdza obsadzona przez Rosyan zdoła się utrzymać do zimy, jest rzeczą wątpliwą — *Journal de Const.* i *Presse d'Orient* podają w tej mierze bardzo podchlebne doniesienia; inne korespondencye z Trebizondy twierdzą przeciwnie, a z raportów jenerała Murawiewa okazuje się, że Wasif Basza spodziewa się utrzymać twierdzę tylko po szczęśliwie wykonanej odsieczce.

Załoga Karsu uczyniła już wszystko, co mogła, jeżeli nie otrzyma posiłków z Erzerum, spadnie odpowiedzialność na Porte.

Położenie w Krymie nie zmieniło się po d. 2. października. W Eupatoryi stoi cała kawalerja sprzymierzonych, a po obydwóch brzegach Czerny ich armia polna pod dowództwem Pelissiera. Listy z Konstantynopola wspominają o przygotowaniach do ataku na pozycję pod Belbekiem, do obejścia łańcucha gór Kermańskich lub do ataku skoncentrowanego, nie donoszą jednak nic nowego. Zdaje się, że sprzymierzeni oczekują świeżych posiłków i że flota uderzy już niebawem na jeden z rosyjskich punktów wybrzeżnych. Tymczasem odbywają się po lewem rosyjskim i prawem skrzydle sprzymierzonych coraz zaciętsze potyczki i zdaje się, że Francuzi posuną się ze wzgórza pod Baidarem ku Adim-Czokrak, Kokulus i Karlu, zagrożą pozycji rosyjskiej nad Belbekiem i zechcą opanować drogę w dolinie Baidar na Khutor.

— Z obozu sprzymierzonych nad Czerną donoszą *Gazecie Times* z d. 17. września: że wszystkiego można się domyślać jakie być mogą dalsze działania przeciw ufortyfikowanemu pozycyom nieprzyjacielskim. Francuzi znoszą powoli swe dawne obozy od frontu Sebastopola i już drugiego dnia po upadku miasta cofnęła się dywizja Autemarre z dwoma pułkami kawalerji na dolinę Baidar. Za nimi udały się niebawem dywizye Espinasse, Dulac i Aurelle, a d. 17. posunęły się wszystkie dalej doliną Baidar. Rosyjanie czynią tymczasem przygotowania, z których wnosić można, że postanowili trzymać się w fortach północnych. Będzie zależeć od tego, czyli będą mogli zaopatrzyć północne forty w żywność dla 20.000 ludzi przez zimę, w którym to razie przyszłoby im z łatwością utrzymać się w swych silnych pozycjach do wiosny. Dywizja szkocka wzięłaby udział w działaniach w otwartym polu. O przeznaczeniu korpusu tureckiego nie niestety.

— W nagrodę męstwa swego otrzymał jenerał Mac-Mahon komendę nad korpusem rezerwowym w miejsce jenerała Saint-Jean d'Angely, który do Francji powrócił, to znaczy objął dowództwo dywizji Herbillon, dywizji d'Aurelles de Paladine, dywizji Mellinet (gwardye) i brygadę kawalerji Forton. Jenerał Vinoy, który dowodził drugą brygadą, pierwszej dywizji drugiego korpusu (niegdys Canrobert), zastąpił jenerała Mac-Mahon.

Życie w obozie zmieniło się teraz nie do poznania. Trudno sobie wyobrazić radość żołnierzy, od czasu jak ustala służba w przekopach. Wszędzie rozlegają się radośne śpiewy nad wielkiem zwycięstwem dnia 8. września. Nawet sposób życia przybrał piękniejszy charakter; najzuchwalsi i najmniej do karności przyzwyczajeni żołnierze przynoszą z Sebastopola dzieciznę, drób i inne przesmaki; również wędrowały z Sebastopola do obozu przedmioty przeznaczone dla wygody, jako to: krzesła, komody, stoły, bielizna i t. d. Jednakże niebawem położono temu koniec rozkazem marszałka.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 7. października. Dzienniki ogłosiły niedawno list księcia Murata tyczący się spraw neapolitańskich. Usuwając wszelką solidarność rządu francuskiego w tej sprawie ogłasza dziś *Monitor* następującą notę: Rząd widział z ubolewaniem ogłoszenie listu tyczącego się stosunków wewnętrznych Neapolu, a z któregoby można wnosić, że rząd Cesarza miasto być otwartym i szczerym, jak nim był zawsze w obec rządów zagranicznych, popiera skrycie pewne uroszczenia. Pretensyi tego rodzaju pod jakąkolwiek formą rząd nieuznaje.

Genua, 6. października. Nowy kontyngens przygotowuje się do Krymu. W Palermo aresztowano znówu kilka osób, między innymi uwięziony profesor astronomii Cacciatore. Równie w Sycylii jak i w Neapolu zapobiega rząd królewski wszelkimi środkami zakłóceniu publicznej spokoju.

— Czytamy w *Gazecie Warszawskiej*:

Jenerał-adjutant książę Gorczakow donosi pod d. 4. października o 11tej wieczorem: Nieprzyjaciel wczoraj i dziś wznowił poruszenia ku dolinie górnego Belbeku. Rozprawa przytem żadna nie zaszła. Na noc nieprzyjaciel wracał się znówu do wąwozu doliny Bajdarskiej. — Szczególnego ruchu statków ku Eupatoryi niedostrzeżono. Ogień na północną stronę Sebastopola zwykły.

Okrętem „Thabor“ nadeszły do Marsylii wiadomości z Konstantynopola z dnia 27. września. Sultán przesłał marszałkowi Pelissier szablę honorową z tytułem Serdar-Ekrem, czyli marszałek wojsk otomańskich, i dekret wyznaczający mu rentę dożywotnią w sumie 200.000 franków rocznie. Z działami wydobytemi z-pod wody pod Sebastopolem dostało się po ustąpieniu Rosyan 6000 armat w ręce sprzymierzonych. Do obozu nadeszły depezesy telegraficzne z do-

